

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

РЕФЕРАТ
ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

на тему:

**«Інноваційно-інвестиційна діяльність як чинник забезпечення
економічного розвитку території»**

Студентки 3 курсу групи 6 с
заочної форми навчання
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне управління
та адміністрування»

Вороніної
Анни Олександрівни

(підпис студента)

Науковий керівник
кандидат наук з державного
управління

Мірко
Наталія Вікторівна

(підпис керівника)

Гарант освітньої програми
кандидат економічних наук,
доцент

Головня
Юлія Ігорівна

(підпис гаранта)

Київ 2020

Структура роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, 2-х розділів, висновків, списку використаних джерел 41 найменувань и 2-х додатків. Основний зміст роботи викладено на 35 сторінках комп'ютерного тексту. Робота містить 3 рисунків, 4 таблиць.

Постановка проблеми. Особливого значення інвестиційно-інноваційні процеси набувають у країнах з ринковою економікою, якою є Україна. Ринкові відносини, з їхньою жорсткою конкуренцією, ставлять більшість існуючих підприємств перед необхідністю зміни виробничого апарату, технологічних змін, упровадження конкурентоспроможних наукомістких виробництв, управлінських нововведень за рахунок енергійної інвестиційно-інноваційної діяльності. Тому інноваційна модель економіки обрана як стратегія розвитку держави на наступне десятиріччя.

Метою роботи є розроблення та обґрунтування є дослідження теоретичних та прикладних основ управління інвестиційно інноваційними процесами на регіональному рівні.

Поставлена мета зумовила необхідність вирішення таких дослідницьких завдань:

- Дослідити систему державного управління інвестиційно-інноваційними процесами на рівні області;
- Висвітлити економічну сутність понять «інвестиції» та «інновації»;
- Проаналізувати нормативно-правову основу управління інвестиційною діяльністю;
- Розкрити особливості інвестиційно-інноваційної діяльності в Україні;
- Дослідити та узагальнити стратегію інвестиційно-інноваційної діяльності області;
- Розробити пропозиції щодо вдосконалення процесу управління інвестиційно-інноваційною діяльністю;
- Запропонувати заходи з удосконалення процесу управління інвестиційно-інноваційною діяльністю.

Об'єктом дослідження є дослідження теоретико-методологічних засад управління інвестиційно - інноваційними процесами.

Предметом дослідження є формування системи державного управління інвестиційно-інноваційними процесами в області, дослідження оперативних цілей та завдань регіональної стратегії розвитку Закарпатської області.

Інформаційною базою дослідження є Конституція України, закони України, постанови Верховної Ради і Кабінету Міністрів України, підзаконні нормативно-правові акти, монографії, періодичні видання, наукові праці провідних вчених ресурси мережі Інтернет.

У першому розділі розкриваються сутність та принципи державного управління інноваційно-інвестиційними процесами в Україні та нормативно - правова база інноваційно інвестиційної діяльності.

У другому розділі здійснюється оцінювання основних показників Закарпатської області та викладено пропозиції щодо удосконалення стратегічних напрямів інноваційно – інвестиційної політики в сучасних економічних умовах.

Анотація

випускної кваліфікаційної роботи, виконаної на тему:

«Інноваційно-інвестиційна діяльність як чинник забезпечення економічного розвитку території»

Випускна кваліфікаційна робота присвячена дослідженню теоретичних та прикладних основ управління інвестиційно інноваційними процесами на регіональному рівні. В роботі обґрунтовано управління інвестиційною діяльністю яка залишається стратегічним напрямком політики регіонального розвитку. Держава в цьому процесі відіграватиме роль координуючого та направляючого центру, запобігаючи економічній відокремленості регіонів. За таких умов регіональний і державний потенціал отримає необхідні інвестиційні нагромадження для економічного оновлення та зростання. Досліджено формування системи державного управління інвестиційно-інноваційними процесами в області, оперативних цілей та завдань регіональної стратегії розвитку Закарпатської області.

Ключові слова: інноваційно - інвестиційна діяльність , розвиток території, фінансування, технології.

Annotation

final qualification work completed on the topic: «Innovation and investment activity as a factor of ensuring the economic development of the territory»

The final qualification work is devoted to the research of theoretical and applied bases of management of investment-innovation processes at the regional level. The paper substantiates the management of investment activity, which remains a strategic direction of regional development policy. The state will play the role of coordinating and guiding center in this process, preventing the economic separation of the regions.

In such circumstances, regional and state potential will receive the necessary investment piles for economic renewal and growth. The formation of the system of state management of investment and innovation processes in the region, operational goals and tasks of the regional strategy of development of the Transcarpathian region are investigated.

Key words: innovation - investment activity, development of the territory, financing, technologies.

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра публічного управління та адміністрування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Інноваційно-інвестиційна діяльність як чинник забезпечення економічного розвитку території»

Студентки 3 курсу групи 6 с
заочної форми навчання
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне управління
та адміністрування»

Вороніної
Анни Олександрівни

Науковий керівник
кандидат наук з державного
управління

Мірко
Наталія Вікторівна

Гарант освітньої програми
кандидат економічних наук,
доцент

Головня
Юлія Ігорівна

КИЇВ 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ ЩОДО АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	5
1.1. Сутність та принципи державного управління інноваційно- інвестиційними процесами в Україні.....	5
1.2. Нормативно- правова база інноваційно інвестиційної діяльності..	15
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ (НА ПРИКЛАДІ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ).....	20
2.1. Основні показники розвитку Закарпатської області	20
2.2. Стратегічні напрями інноваційно – інвестиційної політики в сучасних економічних умовах	25
ВИСНОВКИ	36
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	39
ДОДАТКИ	43

ВСТУП

Тема випускної кваліфікаційної роботи є досить актуальною, так в жорсткій постійній конкурентній боротьбі за споживача та ринки збуту продукції, підприємства та адміністративно-територіальні одиниці повинні постійно впроваджувати інновації, впроваджувати прогресивні технології, удосконалювати та розробляти нові вироби, системи управління та реалізації продукції, що виводить їх на новий рівень розвитку, приводить суспільство до прогресу. Фінансування цієї діяльності набуває все більшого значення в ринкових умовах господарювання.

Розробленням проблем інвестиційно-інноваційної діяльності в займалися вчені-економісти, починаючи з робіт Й. Шумпетера. Фундаментальний аналіз інвестиційних процесів у ринкових умовах проведено у працях Д. Йоргенсона, Дж. М. Кейнса, Л. Койка, В. Міта, І. Фішера. В Україні ця проблема розробляється багатьма вітчизняними вченими, про що свідчать роботи В.П. Александрової, О.М. Алімова, О.І. Амоші, М.С. Герасимчука, М.П. Денисенка, С.І. Дорогунцова, М.І. Іванова, М.Ю. Коденської, І.І. Лукінова, Л.В. Левковської, О.М. Паламарчука, А.А. Пересади, С.Ф. Покропивного, А.І. Сухорукова, А.В. Череп, Д.М. Черваньова, М.Г. Чумаченка, Г.А. Швиданенка, В.Я. Шевчука. У цих працях розроблено окремі аспекти проблеми інвестиційно-інноваційної діяльності.

Особливого значення інвестиційно-інноваційні процеси набувають у країнах з ринковою економікою, якою є Україна. Ринкові відносини, з їх жорсткою конкуренцією, висувають необхідність зміни виробничого апарату, технологічних змін, упровадження конкурентоспроможних наукомістких виробництв, управлінських нововведень за рахунок енергійної інвестиційно-інноваційної діяльності. Тому інноваційна модель економіки обрана на наступне десятиріччя як стратегія розвитку держави в цілому так і територій зокрема.

Метою роботи є дослідження теоретичних та прикладних основ управління інвестиційно інноваційними процесами на регіональному рівні.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні **завдання**:

- 1) Дослідити систему державного управління інвестиційно-інноваційними процесами на рівні області;
- 2) Висвітлити економічну сутність понять «інвестиції» та «інновації»;
- 3) Проаналізувати нормативно-правову основу управління інвестиційною діяльністю;
- 4) Розкрити особливості інвестиційно-інноваційної діяльності в Україні;
- 5) Дослідити та узагальнити стратегію інвестиційно-інноваційної діяльності області;
- 6) Розробити пропозиції щодо вдосконалення процесу управління інвестиційно-інноваційною діяльністю;
- 7) Запропонувати заходи з удосконалення процесу управління інвестиційно-інноваційною діяльністю.

Об'єктом дослідження є дослідження теоретико-методологічних засад управління інвестиційно - інноваційними процесами.

Предметом дослідження виступає формування системи державного управління інвестиційно-інноваційними процесами в області, дослідження оперативних цілей та завдань регіональної стратегії розвитку Закарпатської області.

Структура роботи: робота складається з 35 сторінок, використано 41 джерело, в тому числі наукові праці, статті, електронні джерела, законодавство, офіційні документи.

РОЗДІЛ 1. ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ ЩОДО АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Сутність та принципи державного управління інноваційно-інвестиційними процесами в Україні

Стан розвитку суспільства все більш зосереджує увагу органів державної влади на проблемах інвестиційно-інноваційного розвитку. Вчений Лобас І.В. з даного приводу зазначав, що в умовах суттєвого загострення боротьби за ринки збуту, обмеженості доступу до фінансових ресурсів, найбільші шанси на мінімізацію втрат та швидке відновлення економічних показників матимуть насамперед ті країни, яким вдалось побудувати високоефективну економіку, засновану на постійному вдосконаленні виробничих процесів, створенні інноваційної продукції, оптимізації систем управління, високій інноваційній культурі населення загалом та управлінських кіл зокрема [1].

Однак, без інноваційного напрямку інвестицій не може відбутися становлення якісно-кількісного економічного зростання в країні [2]. Все це викликає необхідність дослідження всіх аспектів утворення інвестиційно-інноваційної діяльності як головної ланки в економіці країни.

Інновації та інвестиції тісно пов'язані між собою та не можуть функціонувати одна без одної. Фінансовий успіх кожного з інноваційних проектів - це перш за все співвідношення показника фінансової віддачі до початкової інвестиції, а практично кожен інноваційний проект можливо розглянути як інвестиційний, головною метою якого є отримання фінансового результату - прибутку. Опираючись на дане твердження, для розуміння сутності економічної категорії «інвестиційно-інноваційна діяльність» доцільно дослідити сутність понять, їх взаємозв'язок та відмінності: «інвестиційна діяльність» та «інноваційна діяльність».

Так, для категорії «інвестиційна діяльність» найпоширеніше тлумачення – це комплекс заходів і дій фізичних і юридичних осіб, які інвестують свої кошти для

одержання фінансового результату – прибутку [3]. Або ж це діяльність юридичних, фізичних осіб і держави, що спрямовується на залучення та збільшення засобів для реалізації інвестиційного процесу з метою одержання економічного та соціального ефекту.

Термін «інвестиція» у перекладі із латинської означає «вкладати» («invest»). Існує безліч варіантів трактувань даної економічної категорії. Нобелівський лауреат з економіки У.Шарп у монографії «Інвестиції» визначає «інвестиції» як здатність «розстатися із грошми сьогодні для того, щоб отримати більшу їхню суму в майбутньому» [4].

Аналогічне визначення даного поняття подано в монографії «Основи інвестування», підготовленої Л.Гітманом і М.Джонком: «Інвестиція – це спосіб розміщення капіталу, який повинен забезпечити заощадження або зростання капіталу»[5]. Із вищесказаного можна зробити висновок, що інвестиції – це форма забезпечення розвитку як підприємства так і території, яка пов'язана із збільшенням величини суми вкладеного капіталу.

В законі України «Про інвестиційну діяльність» вказано, що інвестиції - це «усі види майнових та інтелектуальних цінностей, вкладених в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, у результаті яких утворюється дохід чи досягається соціальний ефект» [6]. Це визначення в основному відповідає міжнародному підходу до визначення інвестиційної діяльності як «процесу вкладення ресурсів (благ, майнових та інтелектуальних цінностей) з метою одержання прибутку або соціального ефекту в майбутньому» [7].

Об'єктами інвестиційної діяльності згідно закону України є: новоутворені та ті, що реконструюються, основні фонди, а також обігові кошти в усіх галузях економіки; цінні папери (акції, облігації та ін.); цільові грошові фонди; науково - технічна продукція та інші об'єкти власності; майнові права та права на інтелектуальну власність.

Суб'єктами інвестиційної діяльності є: держава та її інститути; підприємства, господарські товариства та корпорації; фінансово-кредитні установи; функціональні учасники інвестиційного процесу [8].

Інвестором визначається суб'єкт інвестиційної діяльності, який приймає рішення щодо вкладення власних, позикових і залучених інвестиційних ресурсів в об'єкти інвестування. Інвестори можуть бути кредиторами, вкладниками, покупцями й можуть виконувати функції будь-якого іншого учасника інвестиційної діяльності, тобто вкладати капітал, купувати цінні папери, виконувати функції товаровиробників, проектувальників, підрядників, замовників і забудовників [9].

Згідно з твердженням Майорової Т.В., яке наближене до положень Закону України «Про інноваційну діяльність», «інноваційна діяльність – це діяльність, що спрямована на використання та комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів та послуг» [10].

Отже, інноваційна діяльність повинна вміщувати в собі: процес випуску та розповсюдження нових різновидів техніки і технологій; прогресивні міжгалузеві структурні зрушення; реалізацію довгострокових науково-технічних програм з тривалими термінами окупності витрат; фінансування фундаментальних досліджень для здійснення якісних змін у стані виробничих сил країни; розробку і впровадження нових ресурсозберігаючих технологій, спрямованих на покращення соціального стану населення, екологічної ситуації тощо.

Покропивний С. та Завлін П.Н., визначають інноваційну діяльність - як «процес, що спрямований на реалізацію результатів наукових досліджень і розробок або інших науково-технічних досягнень у новостворений або ж удосконалений старий продукт, реалізований на ринку, у новий чи удосконалений технологічний процес, використаний у практичній діяльності, а також пов'язані з цим додаткові наукові дослідження і розробки» [11].

Результатом інноваційного процесу є нововведення. Інноваційний процес є не тільки впровадженням чогось нового – це зміни в змісті, умовах, засобах, методах і формах організації виробничого й управлінського процесів, що: несуть собою новизну; володіють потенціалом підвищення ефективності процесів у цілому або їхніх частинах; здатні дати довгостроковий корисний ефект, що

виправдовує витрати зусиль і засобів на впровадження нововведення; узгоджуються з іншими нововведеннями [12]. В залежності від того як організований інноваційний процес залежить якість реалізованих нововведень.

Інновації характеризуються вищим технологічним рівнем, кращими споживчими якостями товарів або послуг, у порівнянні із попереднім продуктом.

Основні об'єкти інноваційної діяльності – інтелектуальні продукти, новітні знання, програми і проекти, виробничі процеси і обладнання, інфраструктура виробничого процесу, обладнання, організаційні рішення адміністративного, комерційного, виробничого характеру, які значно покращують структуру і якість виробництва, соціальної сфери, сировини, способів видобутку чи переробки, збутовий механізм, механізми формування споживчого ринку.

Суб'єктами інноваційної діяльності виступають юридичні або фізичні особи України, фізичні і юридичні особи-іноземці, особи без громадянства, об'єднання осіб, що провадять в Україні інноваційну діяльність, залучають інтелектуальні або майнові цінності, вкладають кошти (власні або запозичені) в реалізацію інноваційних проектів в Україні [13].

Згідно із процесним підходом Загорної Т.О., до визначення поняття «інноваційної діяльності», «інвестиційно-інноваційна діяльність – це процес реалізації результатів інтелектуальної праці в різних видах майнових та інтелектуальних цінностей, які мають грошову оцінку та вкладені в об'єкти підприємницької та іншої діяльності, в результаті якої формується прибуток або інший соціально- економічний ефект» [14].

Визначити зміст категорії «інвестиційно-інноваційна діяльність» можна виокремлюючи такі її особливості:

- інвестиційно-інноваційна діяльність – є економічною категорією, яка спрямована на одержання прибутку, адже для цього залучаються економічні суб'єкти та об'єкти – підприємства, держава, заощадження фізичних та юридичних осіб;

- соціальна категорія, адже орієнтована не тільки на одержання прибутку, а також на задоволення соціальних потреб, наприклад, підвищення рівня та якості життя;

- правова категорія, суб'єкти та об'єкти інвестиційно-інноваційної діяльності розвиваються за законами та правовими актами України, а держава виконує функції керування та регулювання процесів цього розвитку;

- залежність інвестицій та інновацій проявляється у їхньому тісному взаємозв'язку. Інвестиції виступають ресурсом відтворення капіталу як цінності, що генерує потік доходу і реалізує своє призначення лише через матеріалізацію в інноваціях.

На основі проведеного дослідження та для надання більш повної характеристики категорії «інвестиційно-інноваційна діяльність» проведемо порівняльний аналіз понять «інноваційна діяльність» та «інвестиційна діяльність» (Таблиця 1.1).

Таблиця 1.1

**Спільні та відмінні риси понять «інвестиційна діяльність»
та «інноваційна діяльність» [13,14]**

Інвестиційна діяльність	Інноваційна діяльність		
Спільні риси: – Спрямованість на отримання результату, одержання доходу або іншого соціально-економічного ефекту; – Правова основа – функціями держави виступає регулювання та керування процесами розвитку, суб'єкти та об'єкти інвестиційно-інноваційної діяльності розвиваються згідно законів та правових актів України; – Системна категорія – потребує системного підходу в управлінні та показує певні процеси; – Термін вкладання коштів проект характеризується різною тривалістю			
Відмінні риси: <table border="1"> <tr> <td data-bbox="137 1641 815 2038"> Вкладення коштів у розвинені (традиційні) сфери діяльності У кризові періоди діяльність обмежується. Вкладення коштів не завжди пов'язане з нарощенням основного капіталу. Інвестиції без інновацій обмежені в часі та обсягах Здійснюється при мінімальних ризиках Низький або середній рівень прибутковості </td><td data-bbox="815 1641 1495 2038"> Впровадження проектів у сфери діяльності різні за рівнем розвитку Сприяє подоланню кризового етапу в діяльності підприємства. Забезпечує оновлення та приріст основного капіталу. Впровадження інновацій збільшує потреби в інвестиціях. Генерує високий рівень ризику на виконання проекту та втрати інвестованих коштів. В умовах успішної реалізації - надприбуток. </td></tr> </table>		Вкладення коштів у розвинені (традиційні) сфери діяльності У кризові періоди діяльність обмежується. Вкладення коштів не завжди пов'язане з нарощенням основного капіталу. Інвестиції без інновацій обмежені в часі та обсягах Здійснюється при мінімальних ризиках Низький або середній рівень прибутковості	Впровадження проектів у сфери діяльності різні за рівнем розвитку Сприяє подоланню кризового етапу в діяльності підприємства. Забезпечує оновлення та приріст основного капіталу. Впровадження інновацій збільшує потреби в інвестиціях. Генерує високий рівень ризику на виконання проекту та втрати інвестованих коштів. В умовах успішної реалізації - надприбуток.
Вкладення коштів у розвинені (традиційні) сфери діяльності У кризові періоди діяльність обмежується. Вкладення коштів не завжди пов'язане з нарощенням основного капіталу. Інвестиції без інновацій обмежені в часі та обсягах Здійснюється при мінімальних ризиках Низький або середній рівень прибутковості	Впровадження проектів у сфери діяльності різні за рівнем розвитку Сприяє подоланню кризового етапу в діяльності підприємства. Забезпечує оновлення та приріст основного капіталу. Впровадження інновацій збільшує потреби в інвестиціях. Генерує високий рівень ризику на виконання проекту та втрати інвестованих коштів. В умовах успішної реалізації - надприбуток.		

Аналіз проведеного дослідження дає змогу стверджувати, що велика роль у стимулюванні інвестиційно-інноваційної діяльності відводиться державі та політиці, яку вона проводить у цій сфері, адже, по-перше, формує правові засади ведення інвестиційно-інноваційної діяльності, а по-друге, впливає на зниження рівня ризиковості впровадження інновацій [15].

Слід відмітити, що ефективне управління інвестиційно-інноваційною діяльністю забезпечується рядом принципів.

Виокремлюють такі основні принципи здійснення інвестиційно-інноваційної діяльності:

- науковості – інвестиційно-інноваційна діяльність здійснюється відповідно до науково обґрунтованих організаційно-економічних передумов та методичних засад;
- динамічності – безперервне ритмічне здійснення інвестиційно-інноваційної діяльності забезпечує динамічне економічне зростання відповідно до поставлених цілей та інтересів зацікавлених осіб;
- компромісності – гармонізація та врахування інтересів та нормативних вимог зацікавлених сторін – державних органів влади, менеджерів, бізнес-партнерів, працівників підприємства тощо;
- адаптивності – передбачає необхідність оперативного реагування організації на динамічні зміни в зовнішньому економічному оточенні та внутрішньому середовищі з метою забезпечення сталого функціонування та фінансового розвитку, ресурсної рівноваги у виробничо-фінансовій діяльності та розвитку взаємовідносин з бізнес-партнерами;
- самоорганізації – передбачає наявність достатнього рівня організаційних та економічних ресурсів для забезпечення сталого функціонування;
- саморегуляції – потребує організації локальної нормативної бази, а також оптимальної побудови організаційно-управлінської структури, які будуть здатні створювати оптимальні умови для протікання інвестиційно-інноваційного процесу, вчасно виявляти та реагувати на відхилення, які виникають, оперативно їх коригувати відповідно до цілей і завдань самої інвестиційно-

інноваційної діяльності та завдань стратегічного економічного розвитку підприємства.

Залежно від стану економіки (рівня інфляції, дефіцитності) використовуються різні концепції державного регулювання. Відомо, що в розвинених країнах існує добре відпрацьована законодавча система захисту інтересів приватних інвесторів, що, в свою чергу, стимулює трансформацію інформації про окремі компанії у вартість їх акцій, і це призводить до того, що ціни на них змінюються вільно.

У країнах із перехідною економікою ситуація дещо інша. Саме проблема недостатнього ступеня законодавчого захисту приватних інвесторів може служити ще одним поясненням взаємопов'язаного руху котировок на фондовому ринку. Цей висновок збільшує достовірність того, що неефективна політична та законодавча системи можуть зробити збір та аналіз інформації про конкретні компанії відносно незначним для прийняття рішення про інвестування в їх акції.

Створення фондових ринків у країнах із перехідною економікою не гарантує більш ефективного розподілу капіталу між фірмами. Отже, фондовий ринок може забезпечити необхідний рух капіталу до конкретних ефективних фірм, але лише в тих країнах, уряд яких незначною мірою корумпований, а законодавчі системи надійно захищають права власності приватних акціонерів.[30]

Практика надання економічно необґрунтованих податкових пільг (найбільш яскраво проявляється в кількості створених вільних економічних зон, пріоритетних галузях та конкретних підприємствах) не сприяє ефективності інвестицій.

Недостатність коштів призводить до ручного управління державними фінансами, не дозволяє планувати і підтримувати навіть середньострокові пріоритети бюджетної та економічної політики.

Із розвитком ринкової економіки функції прямого впливу держави на інвестиційний процес будуть звужуватися, що дозволить більше уваги зосередити на методах опосередкованого впливу, які держава реалізує через свої інститути як учасник інвестиційного процесу.[31]

Формами опосередкованого впливу держави на інвестиційний процес є: державне кредитування; державні позики; роздержавлення та приватизація; податкове регулювання; амортизаційна політика; державний лізинг; ліцензування і квотування; антимонопольні заходи; стандартизація.

Захист національного інвестиційного ринку називається протекціонізмом, який здійснюється за допомогою: високих митних зборів на товари, що імпортуються; податки на іноземні інвестиції; обмеження або заборону ввозу окремих товарів; заохочення розвитку національного товаровиробника; субсидіювання національного інвестора.

Забезпечення сприятливого інвестиційного клімату, інвестиційної привабливості окремих галузей чи регіонів здійснюється через: податкові пільги чи канікули; пільгові кредити; державні субсидії; заохочення створення підприємств з іноземними інвестиціями, міжнародних концернів і консорціумів, вільних (офшорних) зон.

Окремим напрямом державного регулювання є регулювання ринку цінних паперів (додаток 2) [32].

Фінансово-кредитна система, її вплив на інвестиційний процес. Фінансово-кредитна система – це складна система, до якої входять різні структури: банки (національні, комерційні, інвестиційні, ощадні); біржі (товарні, фондові, трудові); торгово-посередницькі фірми; комерційні центри; страхові, брокерські, дилерські компанії; інвестиційні інститути як спеціалізовані учасники фондового ринку; пенсійні фонди.

Грошово-кредитне регулювання економіки здійснюється через НБУ шляхом регулювання попиту і пропозиції на залучені кошти. Грошово-кредитна політика НБУ залежно від стану економіки проводиться або в формі кредитної експансії, або кредитної рестрикції.

Система довгострокового кредитування за рахунок централізованих ресурсів НБУ. Державний кредит надається об'єктам, перелік яких розробляється Міністерством економіки та затверджується Кабінетом Міністрів. Перелік комерційних банків, які здійснюють таке кредитування, складає Міністерство

фінансів, воно ж укладає з ними договори і доводить до них та до позичальників обсяги державного кредиту та плани фінансування.

Державне довгострокове кредитування здійснюється в основному Промінвестбанком та Укрсоцбанком.

Банки є фінансово-кредитними установами, які обслуговують рух капіталів та грошей. Функції банків наступні: залучення та розміщення грошових вкладів і кредитів; фінансування капітальних вкладень за дорученням власників або розпорядників інвестованих коштів; випуск платіжних документів і цінних паперів (чеків, акредитивів, акцій, облігацій, векселів); купівля, продаж і зберігання цінних паперів; придбання права вимоги до поставки товарів і надання послуг, прийняття виконання таких вимог та їх інкасація (факторинг); довірчі операції (залучення та розміщення коштів, управління цінними паперами) за дорученням клієнтів; надання консультаційних послуг.

Банки здійснюють зазначені операції у межах, встановлених їх статутами та ліцензіями НБУ.[33]

Значний вплив на розширення інвестиційної діяльності, особливо в перехідний період, має Фонд державного майна України, на який покладено: захист майнових прав України на її території та за кордоном; здійснення повноважень щодо проведення приватизації майна загальнодержавної власності; сприяння процесу демонополізації економіки та створення умов для конкуренції виробників; розробка і контроль за проектами державних програм приватизації.

При цьому Фонд є власником тої частини акцій акціонерних товариств, яка не була реалізована в процесі приватизації. На нього покладено повноваження щодо створення комісій з приватизації, видачі ліцензій посередникам, залучення іноземних інвесторів до процесу приватизації шляхом укладання з ними або їх посередниками договорів.

Значний вплив на інвестиційну діяльність мають позабюджетні фонди, через які держава формує додаткові джерела фінансування: Державний інноваційний фонд, Фонд сприяння зайнятості, Пенсійний фонд.

Державний інноваційний фонд створено для фінансування та матеріально-технічної підтримки заходів щодо забезпечення розвитку і використання досягнень науки і техніки. Формується Інноваційний фонд за рахунок відрахування підприємствами 1 % від фактичного обсягу реалізації продукції, робіт та послуг (з відрахуванням податку на додану вартість і акцизного збору) за попередній місяць. Розрахована сума відрахувань відноситься на собівартість продукції. Торгові, постачально-збутові, посередницькі організації роблять внески, виходячи із розміру валового доходу. Зібрані Інноваційним фондом кошти розподіляються галузевими спеціальними фондами позабюджетних коштів – 70 % та обласними відділами фонду – 30 %. Кошти Інноваційного фонду повинні бути джерелами: розвитку технічної і технологічної бази підприємств; оновлення виробничих фондів; впровадження нових матеріалів, які б відповідали сучасним вимогам.

Згідно із Законом України “Про інноваційну діяльність” інноваційна інфраструктура являє собою сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні тощо). Інноваційна інфраструктура є своєрідним “поживним середовищем”, яке забезпечує сприятливий фон для взаємодії об'єктів інноваційної діяльності. Подібне середовище включає систему необхідних соціальних, юридичних, економічних, інформаційних та інших інститутів, що підтримують як інноваційну діяльність, так і самих новаторів.

Основними елементами інноваційної інфраструктури є державні інноваційні фінансово-кредитні установи, венчурні компанії та фонди, зони інтенсивного науково-технічного розвитку (технополіси), технологічні парки (технопарки), інноваційні центри (технологічні, регіональні, галузеві), інкубатори (інноваційні, технологічні, інноваційного бізнесу), консалтингові (консультаційні) фірми та ін [34].

12 квітня 2007 року відповідно до наказу №23 Голови Державного агентства України з інвестицій та інновацій на виконання Указу Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 квітня 2006 року «Про стан науково-технологічної сфери та заходи щодо забезпечення інноваційного розвитку України» від 11 липня 2006 року № 606 було утворено Державне підприємство «Національний центр впровадження галузевих інноваційних програм» (ДП «НЦВГП») з метою розробки та впровадження інноваційних програм та розвитку інноваційної інфраструктури [35].

1.2. Нормативно-правова база інноваційно інвестиційної діяльності

Однією із найважливіших функцій держави в ринковій економіці виступає функція створення нормативно-правової бази її функціонування. Нормативно-правові акти – це акти управління, що складаються з правових норм. Вони розраховані на тривалий період часу, багаторазове застосування при виникненні однотипних правових відносин. Оскільки об'єктом дослідження є інвестиційно-інноваційна діяльність, законодавчі акти можна умовно поділити на 2 великі групи: законодавство з питань інвестицій та законодавство з питань інновацій. Дані законодавчі акти схожі між собою, вони взаємодіють та переплітаються, але в кожній групі мають свої особливості, тому розглядати їх потрібно окремо [16].

Законодавство України у сфері інноваційної діяльності базується на Конституції України та Законах України «Про інноваційну діяльність», «Про інвестиційну діяльність», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про наукову і науково-технічну експертизу», «Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» та інших законодавчих актів, що регулюють суспільні відносини у цій сфері. Загальні питання щодо інноваційної діяльності окреслені в Господарському, Цивільному та Податковому кодексах [17].

Крім зазначених документів, важливе місце посідають «Стратегія науково-технічного та інноваційного розвитку України» [18] та Регіональна стратегія

розвитку Закарпатської області, які містить головні цілі, вказують пріоритетні напрямки та принципи державної науково-технічної політики, механізми прискореного інноваційного розвитку, орієнтири структурного формування науково-технологічного потенціалу та його ресурсного забезпечення країни в цілому та Закарпатської області зокрема.

У цілому в Україні створена основна законодавчо-нормативна база для здійснення і розвитку інноваційної діяльності (близько 70 документів), але все ж за кількістю і якістю нормативних законодавчих актів вона поступається подібним системам у розвинутих країнах світу. Нормативно-правова база інноваційної діяльності в Україні також складається із низки указів Президента України, постанов Кабінету Міністрів України та розпоряджень Кабінету Міністрів України [19].

Нами систематизовано нормативно - правові документи, що регулюють інноваційну діяльність в Україні (додаток 1).

Формування в Україні інноваційної моделі економічного зростання потребує сприяння держави у створенні та ефективному функціонуванні інноваційної інфраструктури, особливо на міжгалузевому та регіональному рівнях. Створення інфраструктури інноваційної діяльності, комерціалізація результатів НДДКР, збереження розвинутої мережі малого інноваційного підприємництва є тим одним із небагатьох кроків на шляху відновлення економіки країни, розвитку освіти та науки [20].

В Україні вже наявно сформована нормативно-правова база інноваційної та наукової діяльності є незавершеною і позбавленою системного підходу, що підтверджує відсутність цілеспрямованої, послідовної державної політики у цих сферах і стримує створення інноваційної інфраструктури [21].

Розглянемо законодавчі акти, які регулюють інвестиційну діяльність в Україні. Після моменту проголошення незалежності України розпочався процес формування нормативно-правової бази, яка необхідна для регулювання інвестиційних процесів у країні. Одним з перших кроків щодо врегулювання відносин у інвестиційній сфері в Україні стало прийняття Верховною Радою

України Законів України «Про захист іноземних інвестицій на Україні» від 10 вересня 1991 року № 1540а-ХІІ та «Про інвестиційну діяльність» від 18 вересня 1991 року № 1560-ХІІ. Основне спрямування Закону України «Про інвестиційну діяльність» полягає у забезпеченні рівного захисту прав, інтересів і майна суб'єктів інвестиційної діяльності незалежно від форм власності, а також на ефективне інвестування економіки України, розвитку міжнародного економічного співробітництва та інтеграції [22]. Вказаним нормативно-правовим актом встановлено загальні правові, економічні та соціальні умови інвестиційної діяльності на території України, визначено загальні положення та порядок здійснення інвестиційної діяльності, державного регулювання інвестиційної діяльності, гарантії прав суб'єктів інвестиційної діяльності, захист інвестицій тощо.

Інші нормативні акти вищої юридичної сили: Закони України : «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.1996 р., «Про концесії» від 16.07.1999 р., «Про усунення дискримінації в оподаткуванні суб'єктів підприємницької діяльності, створених з використанням майна та коштів вітчизняного походження» від 17.02.2000 р., «Про ратифікацію Конвенції про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами» від 16.03.2000 р., «Про інститути спільного інвестування (пайові та інвестиційні фонди)» від 15.03.2001 р., 1 липня 2010 року прийнято Закон України «Про державно-приватне партнерство» № 2404- VI, 23 серпня 2011 року у Верховній Раді України зареєстрований проект Закону України «Про Фонд гарантування інвестицій на фондовому ринку», 22 березня 2012 року Верховною Радою України прийнято в цілому проект Закону України «Про індустриальні парки» Закон України від 07.04.2015 № 288-VII «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо державних інвестиційних проектів».

Підзаконні нормативно-правові акти: Укази Президента України; Постанови Кабінету Міністрів України, Накази Держінвестицій та інші законодавчі акти України.

Важливими нормативно-правовими документами, що спрямовані на захист інвестицій є міждержавні угоди, що є своєрідним гарантом захисту інвестицій на території інших держав та надання їм справедливого статусу. На сьогоднішній день між Україною та іншими країнами світу підписано більше 70 двосторонніх угод про сприяння та захист інвестицій [23].

Аналіз нормативно-правової бази показав, що існують наступні проблеми:

- В українському законодавстві існує велика кількість нормативно-правових актів, пов'язаних з питаннями розвитку інновацій та інвестицій. Проте, є неузгодженість наявної нормативної бази, її суперечливість та відсутність системності. Задля вирішення цієї проблеми запропоновано сформувати державний комітет, члени якого знайдуть і подолають протиріччя, вдосконалять та систематизують наявну нормативно-правову базу.

- Зниження активності щодо нормотворчої діяльності вищих органів влади. Рекомендації для вирішення даної проблеми підібрати складно [24].

- Не виконуються основні пункти Законів України, регулюючих інвестиційно-інноваційну діяльність, зокрема Закону України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні». Не обґрунтована єдина загальнодержавна стратегія розвитку, немає єдиного курсу.

- Має місце багато порушень положень законодавчих та нормативно правових актів України. Наприклад, у 2014-2015 рр. Законом України «Про державний бюджет» призупинено дію ст. 21 і 22 Закону «Про інноваційну діяльність», які передбачають пільги на податки й платежі для інноваційних підприємств. Це практично повністю блокує дію закону [25].

- На сьогоднішній день є актуальною проблема необізнаності винахідників про наявні розробки та технології як в межах країни, так і за кордоном. Для того, щоб вітчизняні науковці «не винаходили велосипед», потрібно систематизувати науково-технічну, патентну інформацію про вітчизняні та іноземні технології силами науково-дослідних і проектних організацій [26].

Серед науковців не існує єдиної думки щодо визначення правової природи інноваційних відносин. Тому виникають складнощі щодо правового регулювання інноваційних питань.

- Відсутність розвиненої інноваційної інфраструктури.

- Відсутність чітко визначених пріоритетів розвитку та логічної їх послідовності. Одним із способів вирішення проблеми є забезпечення правових засад для затвердження, як державних, так і галузевих, регіональних, місцевих інноваційних програм [27].

- При реалізації інноваційного проекту використання пільгового кредитування прибутку передбачається тільки на 3 роки. Але проведені спеціалістами дослідження показали, що тривалість життєвого циклу інновацій коливається у межах 4-6 років. Таким чином існує висока ймовірність того, що впродовж терміну дії закону підприємство не отримає прибутку та не зможе скористатися пільгою, тому необхідно подовжити термін пільгового кредитування на період від 6 до 7 років.

- В останні роки відбувається зниження фінансування науки, що протирічить інноваційним законам. Це призвело до суттєвого зношення науково-технічного обладнання. Також важливою є проблема старіння наукових кадрів [28].

Отже, за період Незалежності в нашій країні була сформована нормативно-правова база інвестиційно-інноваційної діяльності, яка використовується в системі менеджменту вітчизняних підприємств та стала певним інструментом для розвитку науки і техніки та регулювання цієї сфери вітчизняної економіки [29].

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ (НА ПРИКЛАДІ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

2.1. Основні показники розвитку Закарпатської області

Закарпатська область є однією з наймолодших областей України - вона утворена у січні 1946 року. Унікальне геополітичне розташування на перехресті міжнародних транспортних, економічних, торговельних, культурних шляхів сприяє розвитку і подальшому поглибленню всебічного міждержавного співробітництва, відводить важливу роль регіону в інтеграцію України в європейські структури.

Область на північному сході, сході і південному сході межує з Львівською та Івано-Франківською областями. На північному заході, заході і півдні кордони області співпадають з державним кордоном України загальною протяжністю 467,3 км, у тому числі з Угорщиною - 130,0 км, Румунією - 205,4 км, Словаччиною - 98,5 км і Польщею - 33,4 км. В області діє 19 пунктів переходу кордону сусідніх держав.

За адміністративно-територіальним поділом область включає 13 районів, 11 міст (у тому числі 5 обласного значення), 19 селищ міського типу, 578 сільських населених пунктів. Одночасно в умовах реформи децентралізації наразі в області заплановано створити 60 об'єднаних територіальних громад, які будуть об'єднані в 3 або 4 райони (вивчення питання децентралізації в умовах проходження добровільності об'єднань чітко невизначено).

Економіка Закарпатської області представлена всіма сферами економічної діяльності. Частка валового продукту у загальнодержавному показнику валового виробництва у 2017 році становить 43,0 млрд. грн. і коливається в межах 1,4 - 1,5 % всього виробництва України протягом останніх кількох років.

Галузями виробничої спеціалізації області є харчова промисловість (виробництво харчових продуктів та напоїв: виробництво вина, коньяку, плодоконсервної продукції, безалкогольних напоїв та мінеральної води); легка

(текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів: швейні і трикотажні вироби, білизна, взуття, головні убори); лісова і деревообробна промисловість (виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність: виробництво пиломатеріалів, шпону, паркету, листів з фанери клеєної, деревини з ялини та інших хвойних та листових порід, вікон, дверей, гранул та брикетів, коробок та ящиків з паперу або картону); хімічна (продукти переробки деревини); промисловість будматеріалів (виробництво щебню, облицювальних матеріалів) та машинобудування.

Внутрішня торгівля є одним із ключових секторів економіки. Її частка у валовій доданій вартості області становить близько 12 відсотків. Торговельна діяльність є дуже поширеним видом діяльності, який обирають понад 80 % суб'єктів підприємницької діяльності області. У структурі валової доданої вартості належну частку має також і сфера обслуговування, проте відсутність окремих об'єктивних статистичних даних, зокрема у сфері туризму, не дозволяє виявити їх частку, а отже об'єктивно оцінювати вплив на зміни на ринку [42].

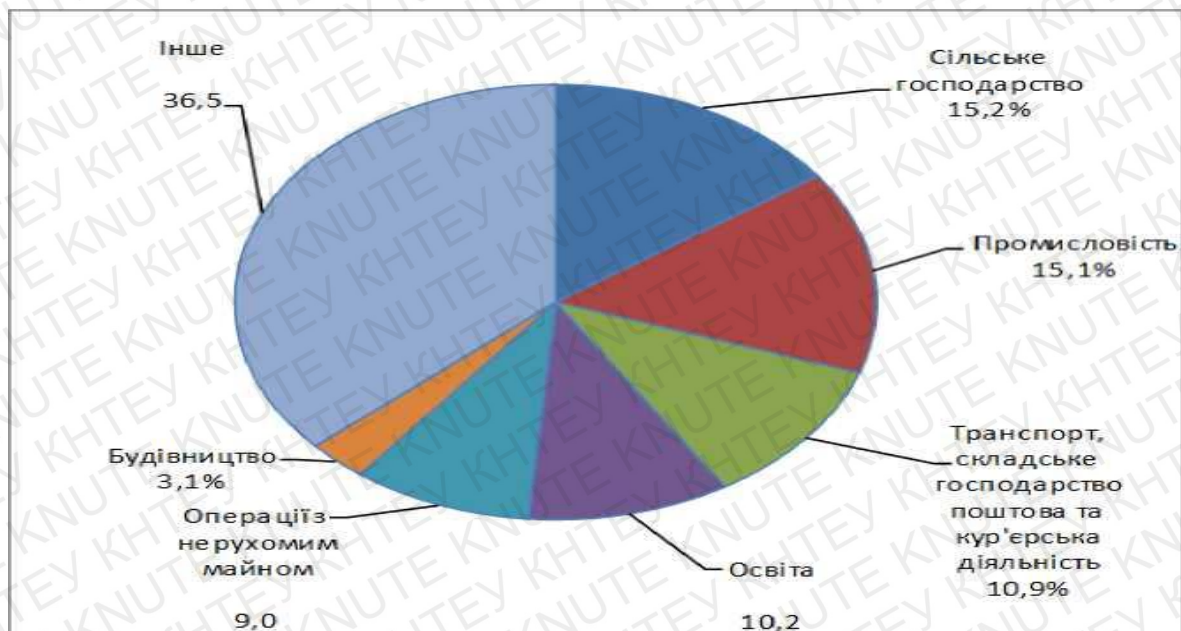

Рис. 2.2. Структура валової доданої вартості Закарпатської області, %

У структурі валової доданої вартості майже рівні частки займають сільське господарство - 15,2 % та промисловість - 15,1 % Інші галузі представлені

наступним чином: транспорт - 10,9 %, освіта - 10,2 %, операції з нерухомим майном - 9,0 %, будівництво - 3,1 % тощо.

Дані взяті із офіційних статистичних збірників і відповідно до існуючої методології подання інформації. Економіка Закарпатської області зорієнтована, в основному, на сферу послуг, і варто також зауважити, що у динаміці валової доданої вартості області за останні роки зафіксовано зниження частки промисловості та сільського господарства.

На підприємствах промисловості станом на 31.12.2018 року зосереджено 277,9 млн.дол. США прямих іноземних інвестицій (81,7 % загального обсягу інвестицій в області), з яких 275,5 млн.дол. США (81,0 % загальнообласного показника) - у переробній промисловості.

Підприємствами промислових видів діяльності за 2018 рік освоєно 2,4 млрд. грн. капітальних інвестицій, що становить 31,5 % загального обсягу інвестицій в область. За підсумками 2018 року індекс промислової продукції, порівняно з 2017 роком склав 105,1 % при 101,6 % по Україні.

За 2018 рік суб'єктами господарювання області освоєно 6943,5 млн. грн. капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування, їх обсяг збільшився на 17,3 % порівняно з аналогічним періодом попереднього року. Обсяг капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування у 2018 році у розрахунку на одну особу по області становить 5978,3 грн., без інвестицій з державного бюджету - 5707,7 грн.

У загальному обсязі капітальних інвестицій 98,9 % становили інвестиції у матеріальні активи, 1,1 % - у нематеріальні.

У структурі капітальних інвестицій у 2018 році за видами активів найбільші обсяги спрямовано у житлові будівлі, частка яких становить 33,6 %, машини, обладнання та інвентар - 23,7 %, нежитлові будівлі - 15,6 %, транспортні засоби - 9,9 % та інженерні споруди - 12,8 %

За джерелами фінансування у 2018 році найбільша частка припадає на власні кошти підприємств та організацій - 46,3 % загального обсягу, на кошти населення на будівництво житла - 29,6 %, частка місцевих бюджетів - 11,6 %

У 1994 - 2018 роках в Закарпатську область залучено 340,0 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) (13 місце серед областей України). У розрахунку на одну особу населення внески становили - 271,0 дол. США (11 місце серед регіонів України).

У 2018 році в економіку області вкладено 27,0 млн. дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу), що на 7,4 млн. дол. США, або в 1,4 рази більше 2017 року.

В економіку області станом на 31.12.2018 року залучено іноземних інвестицій - 340,0 млн. дол. США. (по Україні 32 291,9 млн. дол. США).

На одну особу з наростаючим підсумком на 01.01.2019 р по області - 271,0 дол. США. (по Україні - 767,0 дол. США). За обсягами залучення прямих інвестицій (акціонерного капіталу), в області 13 місце. За обсягами прямих інвестицій (акціонерного капіталу), на одну особу - 11 місце.

В області працюють інвестори із 52 країн світу, на 10 з них припадає майже 85,2 % загального обсягу прямих інвестицій (акціонерного капіталу).

Із країн Європейського Союзу надійшло 260,6 млн. дол. США інвестицій (76,6 % загального обсягу), 79,4 млн. дол. США (23,4 %) - з інших країн світу.

Таблиця 2.1.

Обсяги залучення інвестицій в динаміці (Обсяги на 1 січня; млн.дол. США)

	2015	2016	2017	2018	2019
Збільшення капіталу нерезидента	19,7	16,1	23,9	19,6	27,0
Приріст інвестицій за рік	-103,3	-22,4	5,2	8,1	14,9
Обсяг інвестицій	334,2	311,5	317,0	325,1	340,0
Обсяг інвестицій на одну особу	266,2	248,1	252,3	258,9	271,0

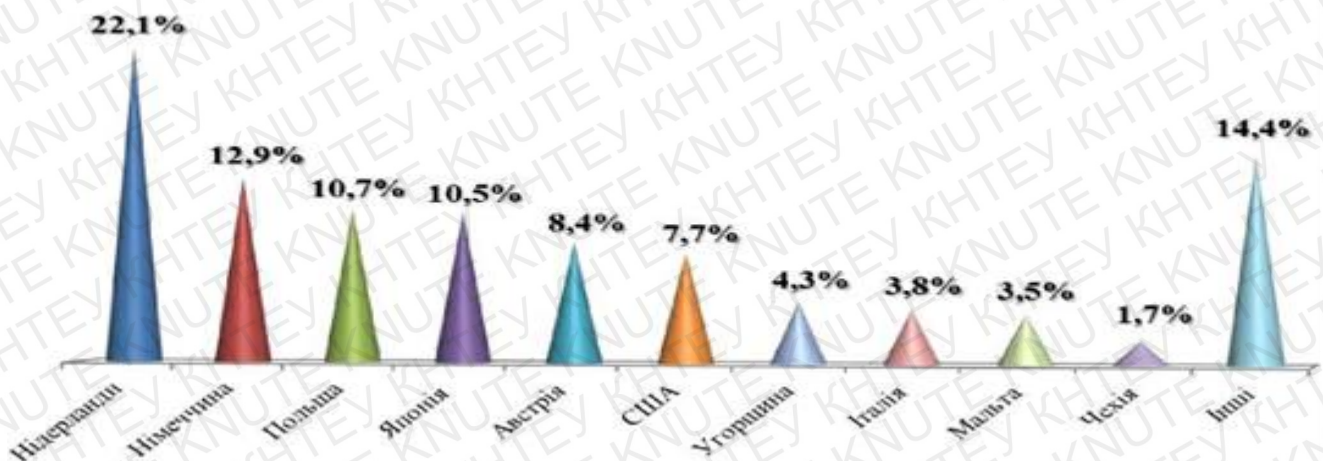

Рис. 2.3. Географія залучення інвестицій у економіку Закарпатської області (станом на 01.01.2019 року)

У структурі прямих інвестицій (акціонерного капіталу) за видами економічної діяльності переважає частка промисловості - 81,7 % (загального обсягу), транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність - 6,2 %, сільське господарство, лісове та рибне господарство - 1,0 %, будівництво - 0,6 %, операції з нерухомим майном - 5,1 %, тимчасове розміщування й організація харчування - 2,0 %, діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування - 2,1 %, інші види - 0,5 % (інформація та телекомунікації; фінансова та страхова діяльність; професійна, наукова та технічна діяльність; освіта; охорона здоров'я та надання соціальної допомоги).

2.2. Стратегічні напрями інноваційно – інвестиційної політики в сучасних економічних умовах

Мета Регіональної стратегії розвитку Закарпатської області полягає у розбудові інноваційної екосистеми області для забезпечення швидкого та якісного перетворення креативних ідей в інноваційні продукти та послуги, підвищення рівня інноваційності економіки [42].

Стратегія передбачає, зокрема: створення сприятливих умов для розвитку інноваційної сфери, збільшення кількості впроваджуваних розробок, підвищення

економічної віддачі від них, залучення інвестицій в інноваційну діяльність; зменшення корупційних ризиків при використанні бюджетних коштів, спрямованих на підтримку інноваційної діяльності; подолання негативних трендів у розвитку інновацій, серед яких -зменшення питомої ваги обсягу виконаних наукових і науково-технічних робіт; скорочення кількості дослідників, зменшення частки реалізованої інноваційної продукції, переважна реалізація інноваційної діяльності шляхом придбання машин, обладнання та програмного забезпечення, незначне використання об'єктів інтелектуальної власності у реальному секторі економіки, а також ризиковість інноваційної діяльності.

Основними учасниками інноваційного процесу, які формують інноваційну екосистему, є: наукові працівники і юридичні особи, які їх представляють (заклади вищої освіти та наукові установи тощо); фізичні та юридичні особи, які створюють нові технологічні рішення, продукти, методи або засоби виробництва, види товарів і послуг, джерела постачання сировини, структури управління, без проведення попередньої наукової (науково-технічної) роботи; фізичні та юридичні особи, які надають різні види послуг при впровадженні новацій, зокрема: виконують проектно-конструкторські або технологічні роботи зі створення діючих макетів, дизайну, надають маркетингові, навчально-тренінгові, юридичні, патентні послуги тощо (організації інноваційної інфраструктури); юридичні особи, що займаються впровадженням новацій як створених самим підприємством, так переданих іншими суб'єктами господарювання – стартапи, малі, середні та великі компанії, як вітчизняні, так й іноземні, зокрема глобальні корпорації тощо; інвестори, які не беруть безпосередньої участі в операційній діяльності, але фінансують її за рахунок власних коштів чи здійснюють управління фондами, зокрема венчурні фонди, венчурні компанії, лізингові компанії, страхові компанії, інвестиційні фонди інших типів та бізнес-ангели; галузеві асоціації, громадські організації, міжнародні організації та установи; Міністерство освіти і науки та Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України як такі, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері

інноваційної діяльності, трансферу технологій, інтелектуальної власності, державно-приватного партнерства, інші органи державної влади та місцевого самоврядування, дорадчі органи, зокрема, Рада з розвитку інновацій, Національна рада України з питань розвитку науки і технологій; інституції (будь-якої форми власності) з прогнозування економічного, науково-технічного та інноваційного розвитку та установи системи науково-технічної інформації.

Проведений аналіз та узагальнення тенденцій розвитку, господарських галузей регіону дозволили виокремити ключові внутрішні сильні та слабкі сторони, а також зовнішні фактори середовища (загрози та можливості), які здійснюють вплив на розвиток Закарпатської області.

Порівняльні переваги. Закарпатська область багата природними, лісовими, водними, рекреаційно-оздоровчими та бальнеологічними ресурсами, має сприятливі кліматичні умови низинних і передгірських територій, використання яких поряд із дотриманням сучасних екологічних норм може сприяти підвищенню економічного потенціалу та покращенню соціально-економічного розвитку Закарпатської області та держави в цілому.

Таблиця 2.2.

Порівняльні переваги та можливості для розвитку регіону

Порівняльні переваги	Вплив	Очікувані результати
• кліматичне, ландшафтне та біологічне різноманіття, позитивний екологічний імідж регіону, унікальне та вигідне географічне розташування, близькість до споживачів вироблених в регіоні продукції та послуг у країнах ЄС; • значний природний, економічний, демографічний та історико-культурний потенціал гірських та сільських територій, результативний досвід реалізації інвестиційних та грантових проектів; • висока ділова активність та трудова мобільність, науково-технічний і кадровий потенціал для фундаментальних	створюють сприятливі економіко-організаційні та міжнародно-правові можливості регіону	- повноцінне входження в європейські природно-географічні території; - імплементація Угоди про положень міжнародної Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат та затвердження курортних територій державного значення; - імплементація в регіоні Угоди про асоціацію та всеосяжну зону вільної торгівлі між Україною та ЄС; - запровадження макро-регіональної програми Європейського Союзу підтримки територій Карпатської регіону;

і прикладних досліджень; • розгалуженість транспортної, енергетичної, екологічної, комунальної, промислової, соціальної та комунікаційної інфраструктури; значна кількість місць відпочинку, закладів розміщення, процеси диверсифікації туристичних послуг та туристично-рекреаційних продуктів	- активізація процесів взаємо-координованого просторового планування розвитку території області з територіями сусідніх держав; - формування нового адміністративно-територіального устрою на основі об'єднаних територіальних громад (ОТГ); - реалізація передумов SMART-спеціалізації та запровадження високоефективних технологій (4.0 Індустрія), стимулювання інвестицій в пріоритетні для регіону галузі економіки; - залучення доходів та досвіду трудових мігрантів в економічний та споживчий оборот - доступу до значної кількості міжнародних донорських програм
---	---

Узагальнено автором за даними [42]

До сильних сторін розвитку Закарпатської області відносять:

1. Вигідне та унікальне геополітичне розташування. Близькість до Європейських ринків.
2. Кліматичне, ландшафтне та біологічне різноманіття.
3. Багаті природні, лісові, водні і рекреаційно-оздоровчі та бальнеологічні ресурси. Найвищий в країні показник площі територій природно-заповідного фонду.
4. Перевага сільського населення над міським. Культурне та традиційне різноманіття.
5. Актуальна та сучасна Схема планування території Закарпатської області на період 2031 року з можливістю спільних інфраструктурних об'єктів із сусідніми державами.
6. Науково-технічний і кадровий потенціал для фундаментальних і прикладних досліджень. Створення та програмна діяльність Наукового парку „УжНУ”

7. Висока ділова активність та трудова мобільність. Відсутність мовних бар'єрів з найближчими сусідами.
8. Розгалуженість транспортної, енергетичної, екологічної, комунальної, промислової, соціальної та комунікаційної інфраструктури.
9. Значна кількість місць відпочинку, закладів розміщення, процеси диверсифікації туристичних послуг та туристично-рекреаційних продуктів. Позитивний екологічний імідж регіону.
10. Передумови для розвитку кластерів.
11. Сформована сучасна регіональна політика сприяння розвитку малого і середнього підприємництва (МСП).
12. Висока адаптивність малого і середнього підприємництва до змін ринкового середовища.
13. Успішний досвід в залученні інвестиційних та грантових проектів.
14. Активний розвиток притаманних регіону галузей сільського господарства.
15. Значний природний, економічний, демографічний та історико-культурний потенціал гірських та сільських територій.

До слабких сторін Закарпатської області відносять:

1. Обмеження у просторовому розвитку та ефективному господарюванні.
2. Логістичні переваги для трудової та освітньої міграції, тіньового імпорту та експорту підакцизних та побутових товарів, природних ресурсів, мігрантів та робочої сили.
3. Пришвидшення стоку води на гірських схилах внаслідок масштабних трансформацій лісових ландшафтів і лісозаготівель, масової незаконної рубки лісів.
4. Засмічення русел та берегів української частини басейну р. Тиси побутовим сміттям, вселення чужорідних видів риб, тварин та рослин. Забруднення поживними та органічними речовинами річкових водних тіл.
5. Наявність на території області об'єктів підвищеної екологічної небезпеки гірничо-добувної галузі.
6. Неконтрольована і масова вирубка лісу та видобуток корисних копалин.

7. Поглиблення процесів порушення екологічної рівноваги, цілісності природного середовища та фрагментації ландшафтів, зникнення окремих видів дикої флори і фауни.

8. Відсутність або застарілість схем планування територій більшості районів Закарпатської області, їх неузгодженість і суперечливість із Схемою планування території Закарпатської області.

9. Природне скорочення населення області та позитивне сальдо міграційного руху населення.

10. Недостатній рівень адаптації освіти до реального ринку праці.

11. Незадовільний технічний стан багатьох автомобільних доріг та об'єктів дорожньої інфраструктури.

12. Відсутність в області централізованих субрегіональних систем і підприємств селективного збору і утилізації твердих побутових відходів (ТПВ).

13. Технічна та моральна зношеність існуючих водозаборів, водопровідних насосних станцій, насосного обладнання та мереж, застосування застарілих технологій; низький рівень охоплення сільських населених пунктів централізованим водопостачанням та водовідведенням.

14. Низький рівень локальної кооперації та кластерного розвитку.

15. Відносно низький інтерес промислових підприємств та МСП до фінансування прикладних досліджень та інноваційних розробок університетською і академічною наукою, розподіл витрат на інноваційну діяльність до її екзогенної складової, неналежна науково-виробнича інтеграція.

До можливостей для Закарпатської області відносять:

1. Повноцінне входження в європейські природно-географічні території.

2. Державна політика підтримки регіонального розвитку та децентралізації, формування нового адміністративно-територіального устрою на основі об'єднаних територіальних громад (ОТГ).

3. Імплементация Угоди про асоціацію та всеосяжну зону вільної торгівлі між Україною та ЄС, положень міжнародної Рамкової конвенції про охорону та

сталий розвиток Карпат. Запровадження макрорегіональної програми Європейського Союзу підтримки територій Карпатської регіону.

4. Наявність сприятливих міжнародно-договірних передумов для активізації процесів взаємо-координованого просторового планування розвитку територій області з територіями сусідніх держав.

5. Політика низки країн ЄС щодо легалізації праці трудових мігрантів та навчання студентів з України, що підвищує рівень кваліфікації та набуття досвіду.

6. Поступлення значних обсягів доходів від закордонних трудових мігрантів, які можуть активізувати інвестиційну і споживчу складові економіки регіону.

7. Посилюваний доступ до фінансово-ресурсних можливостей програм і фондів міжнародної технічної допомоги Україні на регіональному рівні.

8. Вдосконалення українського законодавства щодо стимулювання інноваційної діяльності вітчизняних підприємств та створення інституцій науково-технічної і технологічної підтримки інноваційної економіки. Вдосконалення державної регуляторної і фінансової політик.

9. Вдосконалення системи публічних закупівель та доступ МСП до замовлення товарів і послуг органами державної влади і місцевого самоврядування.

10. Вдосконалення українського законодавства у сфері запровадження високоефективних технологій (4.0 Індустрія), стимулювання інвестицій в пріоритетні для регіону галузі економіки.

11. Впровадження політико-правових передумов реалізації заходів SMART-спеціалізації регіону на національному рівні.

12. Вдосконалення законодавства про статус природних територій-курортів державного значення в частині стимулювання бізнесу.

13. Створення державної системи залучення незайнятого населення у важкодоступних гірських субрегіонах за допомогою новітніх інформаційних технологій.

14. Державне регулювання та підтримка розвитку агротуризму, етно-гастрономічного туризму та соціального туризму. Розвиток української кіноіндустрії.

15. Стимуляційна державна політика підтримки виробництва локальних продуктів харчування.

До загроз для розвитку Закарпатської області відносять:

1. Послаблення конкурентних переваг вигідного геополітичного розташування Закарпаття, перенаправлення та/або закриття транспортно-логістичних потоків внаслідок триваючої військової агресії на Сході.

2. Посилення впливу глобальних тенденцій кліматичних змін на природні і урбоекосоціосистеми та непрогнозоване прискорення процесів глобальних змін клімату.

3. Вимивання трудового потенціалу Закарпаття за рахунок лібералізації політики європейських країн щодо трудових мігрантів і еміграції з України.

4. Посилення конкуренції за інвестиційні ресурси та передові технології у інфраструктурних галузях з боку суміжних регіонів і міст країни.

5. Протекціоністська політика сусідніх держав, спрямована на зростаюче відставання дорожньо-транспортної та логістично-складської інфраструктури в рамках міжнародних транспортних коридорів на території області.

6. Наростання упущеної економічної вигоди внаслідок інвестування зарубіжного капіталу в аналогічні галузі виробництва і сфери послуг та інфраструктуру більш безпечних країн-сусідів.

7. Втрата ринку транспортно-логістичних послуг внаслідок протекціоністської політики сусідніх держав.

8. Динамічне зростання ринків туристичних послуг країн-сусідів на фоні низької конкурентоспроможності сектора зарубіжного туризму на в'їзд в регіоні, що загрожує втратою цього сегменту ринку.

9. Процеси культурної, соціальної та інформаційно-комунікаційної глобалізації, які знижують чисельність носіїв етнокультурної спадщини та регіональної ідентичності.

10. Техногенна і господарська діяльність в прикордонних територіях Румунії і Угорщини, що негативно впливає на екологічний стан водотоку р.Тиса в межах території області.

11. Низький рівень координованості практичних заходів і дій країн-сусідів та України у вирішенні проблеми протипаводкових споруд і берегоукріплень на р.Тиса.

12. Відтермінування та/або гальмування реформаторських рішень гілок центральної влади щодо активізації регіонального розвитку та єдності і згуртованості регіонів і регіональних еліт.

У ході проведеного дослідження соціально-економічного розвитку Закарпатської області в експертному середовищі вдалося виокремити рівень впливу та пріоритетність у вирішенні проблемних питань та в тих сильних позиціях, які регіону слід підсилювати.

Це дасть можливість і надалі зацікавлювати зовнішніх інвесторів, покращувати стан інфраструктури, розвивати транскордонні економічні відносини та розбудовувати міжнародні транспортні коридори на території області, генерувати різногалузеві міжнародні транскордонні кластери.

Необхідна чітка стратегія інвестиційного розвитку по відношенню до регіонів, яка б визначала пріоритети інвестування на основі врахування їх економічного ефекту, але не сьогоденного і одноразового, а перспективного і стабільного. На нашу думку, цьому сприятимуть:

1. Внесення доповнень до Законів України "Про місцеве самоврядування в Україні" та "Про місцеві державні адміністрації" стосовно надання повноважень по розробці основних напрямків інвестиційної політики на території регіону щодо залучення коштів під перспективні інвестиційні проекти, визначення основних пріоритетів інвестування регіону, координації інвестиційних проектів [36].

2. Внесення доповнень до "Методики оцінювання роботи центральних і місцевих органів виконавчої влади щодо залучення інвестицій..." щодо внесення до переліку показників такого оцінювання критеріїв оцінки раціонального використання отриманих фінансових ресурсів.

3. Прийняття закону про акціонерні товариства, що дозволить захистити права інвесторів на мікрорівні і сприятиме інвестиційній діяльності на рівні окремих регіонів [37].

4. Розробка і ухвалення законодавчого акту про роль центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування у підвищенні інвестиційної привабливості територій.

5. Розробка та прийняття законодавчих актів щодо врегулювання розвитку пенсійної системи у напрямку збільшення інвестиційних ресурсів на фінансовому ринку України (через створення недержавних пенсійних фондів), розвитку іпотечного кредитування, удосконалення механізмів амортизаційної політики [38].

6. Підвищення правового статусу Ради інвесторів щодо сприяння ефективній взаємодії органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування і суб'єктів господарської діяльності у сфері інвестиційної діяльності.

7. Посилення контролю за діяльністю існуючих В(С)ЕЗ та ТПР, у разі необхідності їх перепрофілювання; перегляд критеріїв надання територіям статусу В(С)ЕЗ та ТПР з метою створення останніми довгострокового позитивного ефекту [39].

8. Розширення співробітництва органів місцевої влади із громадськими організаціями та підприємствами регіонів шляхом:

- сприяння розвитку ринкової інфраструктури (консалтингових груп, юридичних, аудиторських фірм, маркетингових компаній);
- проведення тренінгів для службовців місцевого рівня, зокрема, з приводу створення формування інвестиційного портрету регіону;
- надання консультативної допомоги підприємствам у розробці інвестиційних проектів [40];
- проведення опитування керівників компаній з метою виявлення їх інвестиційних уподобань;

- здійснення рекламно-інформаційної підтримки внутрішнього ринку, активне рекламування і пропагування природно-ресурсного та економічного потенціалів території.

Управління інвестиційною діяльністю залишається стратегічним напрямком політики регіонального розвитку. Держава в цьому процесі відіграватиме роль координуючого та направляючого центру, запобігаючи економічній відокремленості регіонів. За таких умов регіональний і державний потенціал отримає необхідні інвестиційні нагромадження для економічного оновлення та зростання [41].

ВИСНОВКИ

Проведені дослідження теоретичних, методологічних і методичних засад управління інвестиційно-інноваційною діяльністю дозволяє сформулювати такі висновки:

1. Інновації та інвестиції тісно пов'язані між собою та не можуть функціонувати одна без одної. Фінансовий успіх кожного з інноваційних проєктів – це перш за все співвідношення показника фінансової віддачі до початкової інвестиції, а практично кожен інноваційний проєкт можливо розглянути як інвестиційний, головною метою якого є отримання фінансового результату - прибутку.

2. Інвестиційна діяльність – це комплекс заходів і дій фізичних і юридичних осіб, які інвестують свої кошти для одержання фінансового результату - прибутку. Інноваційна діяльність – це діяльність, що спрямована на використання та комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів та послуг. Інвестиційно-інноваційна діяльність – це процес реалізації результатів інтелектуальної праці в різних видах майнових та інтелектуальних цінностей, які мають грошову оцінку та вкладені в об'єкти підприємницької та іншої діяльності, в результаті якої формується прибуток або інший соціально-економічний ефект. Аналіз проведеного порівняння інвестиційної та інноваційної діяльності дає змогу стверджувати, що велика роль у стимулюванні інвестиційно-інноваційної діяльності відводиться державі та політиці, яку вона проводить у цій сфері, адже, по-перше, формує правові засади ведення інвестиційно-інноваційної діяльності, а по-друге, впливає на зниження рівня ризиковості впровадження інновацій.

3. Засадами здійснення інвестиційно-інноваційної діяльності є наступні принципи: науковості, динамічності, компромісності, адаптивності, самоорганізації, саморегуляції.

4. Однією із найважливіших функцій держави в ринковій економіці виступає функція створення нормативно-правової бази її функціонування. В Україні вже наявно сформована нормативно-правова база інвестиційно-інноваційної та

наукової діяльності є незавершеною і позбавленою системного підходу, що підтверджує відсутність цілеспрямованої, послідовної державної політики у цих сферах і стримує створення інноваційної інфраструктури. Для вирішення даної проблеми рекомендовано сформувати спеціальний державний комітет, який би займався аналізом наявних нормативно-правових актів, виявив основні суперечності та протиріччя та систематизував наявну законодавчу базу.

5. Задля покращення в майбутньому інвестиційного клімату України актуальним є питання перегляду та удосконалення нормативно-правової та організаційної бази, що в свою чергу забезпечить зростання сприятливого інвестиційного клімату на території нашої держави і формування основи для збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки. 6. У різних країнах світу для підтримки новітніх досліджень чи розробок застосовують такі форми стимулювання як позики, субсидії, державні закупівлі, тарифні й нетарифні бар'єри, знижки з податку. Якщо охарактеризувати українську модель із підтримки інноваційної діяльності, то слід зазначити, що вона є схожою до англо-американської моделі, адже Уряд в більшій степені покладається на стимулювання інноваційної діяльності з боку ринку, ніж на пряму підтримку інноваційного процесу.

7. Україна володіє значним науковим потенціалом і для його підкріплення необхідно врахувати міжнародний досвід та створити органи фінансування та професійної консультації малого та середнього бізнесу, подібного до канадського СРН – IRAP (велика віддача при невеликому фінансуванні), що дасть можливість в разі збільшити науково-технологічний та інноваційний потенціал нашої країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Адміністративне право : підручник / за заг.ред.Ю.П. Битяк, В.М.Гаращук, В.А.Зуй ; Нац.юрид.ун-т ім. Ярослава Мудрого 2-ге вид., переробл.і.доп. Харків: Право, 2013 .656 с.
2. Амбросов В. Я. Великотоварні підприємства як основа впровадження інновацій / В. Я. Амбросов, Т. Г. Маренич // Економіка АПК. – 2017. – № 6. – 14–19 с.
3. Андрианов Д. С. Сущность и структура инновационного потенциала организации / Д. С. Андрианов // [Электронный ресурс]. – URL: <http://www.tisbi.ru/science/vestnik/2006/issue4/Econom2.html>.
4. Андрійчук В. Г. Інноваційна модернізація вітчизняної економіки: стратегічні орієнтири та механізм їх реалізації / В. Г. Андрійчук // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2010. – № 1. – 4–8 с.
5. Акмаєв А.І., Кліяненко Б.Т., Осика О.П. та інш. Економіка й організація інноваційної діяльності: навч. посіб. / Донбаський держ. технічний ун-т – Алчевськ : ДонДТУ, 2008. – 341с.
6. Александрова В.П., Чирков В.Г. Прицілювання до ефективного впровадження інновацій (дискусійна) // Проблеми науки. – 2017. – №1.- 2-7 с.
7. Амоша О. Інноваційний шлях розвитку України: проблеми та рішення//Економіст. – 2015. – №6. – 28-32 с.
8. Амоша О.І., Антонюк В.П. та інш. Активізація інноваційної діяльності: організаційно-правове та соціально-економічне забезпечення / НАН України; Інститут економіки промисловості. – Донецьк, 2007. – 328с.
9. Байцим В.Ф, Бреус С.В. та інш. Управління інноваційною діяльністю в економіці України: колект. наук. монографія / Національна академія управління / С.А. Єрохін (наук.ред.) – К.: Нац. акад. упр., 2008. – 115с.
10. Боднарчук В. Д. Державне регулювання інноваційного розвитку регіону : автореф. дис. канд. наук державного управління :спец. 25.00.02 – Академія муніципального управління / В. Д. Боднарчук. – Київ, 2011. – 22 с.

11. Борщ Л. М. Інновації та інвестиції в реальному секторі економіки: перспективи розвитку / Л. М. Борщ // Економіка ринкових відносин. – 2018. – № 2. – 44–51 с.
12. Бегей І. П. Основні теоретичні складові сучасних моделей державного управління / І. Брей // Державне управління та місцеве самоврядування. 2015. – Вип. 2(25) – С. 16-26
13. Бухонова С. М. Оценка эффективности и моделирование интеграционных подходов к активизации инновационной деятельности предприятия / С. М. Бухонова, Ю. А. Дорошенко // Экономический анализ: теория и практика. – 2007. – № 9. – 8–19 с.
14. Ванькович Л.Я., Ковальчук С.І. Іноземні інвестиції: визначення, сутність, класифікація. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Menegment./2015_635/22.pdf
15. Великий тлумачний словник сучасної української мови [Текст] : 250000 / укл. та голов. ред. В. Т. Бусел. – К. : Перун, 2005. – 1728 с.
16. Вермінська О. М. Проблеми та перспективи інвестиційно-інноваційного розвитку України / О. М. Вермінська, П. А. Гориславець // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2012. – № 691. – 258–262 с.
17. Вініченко І. І. Економічна сутність НТП, інновацій та їх роль у розвитку виробництва / І. І. Вініченко // Економіка і держава. – 2017. – № 4. – 9 – 15 с.
18. Володін В. Г. Питання правового регулювання залучення інвестицій в інноваційний розвиток в Україні. / В. Г. Володін // Інвестиції та інноваційний розвиток. – 2008. - №1. – 54-55 с.
19. Гриньов А.В., Шершенюк О.М., Овчаренко С.В.. Міжнародна інноваційно-інвестиційна діяльність України. Вектор розвитку: [монографія] / Харківський національний автомобільно-дорожній ун-т. – Х. : ХНАДУ, 2008. – 208с.
20. Гаман М. В. Державне регулювання інноваційного розвитку України [Текст] : сборник научных трудов / М. В. Гаман ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. : НАДУ, 2015. – 386 с.

21. Гаман М. В. Державне управління інноваціями: Україна та зарубіжний досвід : монографія / М. В. Гаман. – К. : Вікторія, 2004. – 104-131 с.
22. Глобальная экономика. Энциклопедия / под ред. И. М. Куликова. – М. : Финансы и статистика, 2011. – 920 с.
23. Гончаренко М. Ф. Механизм регулирования инвестиционно-инновационного развития региона : автореф. дис. канд. экон. наук : спец. 08.00.05. / М. Ф. Гончаренко. – Черниговский государственный технологический университет МОНМС Украины. – Чернигов, 2011. – 17 с.
24. Гришова І. Ю. Державна підтримка як невід’ємний механізм економічного зростання. Інституційні чинники розвитку підприємницьких структур : [колективна монографія] / Під ред. Непочатенко О. О. – Умань: СПД Сочінський, 2015. – 36–44 с.
25. Гришова І. Ю. Проблеми формування інноваційної системи України [Текст] / І. Ю. Гришова, Т. М. Гнат’єва // Інноваційна економіка. – 2012. – № 12. – 14–17 с.
26. Грушевский С. В. Некоторые подходы к управлению инновационной деятельностью на основе инвестиционных проектов / С. В. Грушевский, Н. И. Климович // Академічний огляд, 2018. – № 2 (41). – 100–109 с.
27. Данько М. Інноваційний потенціал у промисловості України / М. Данько 204 // Економіст. – 2017. – № 10. – 26–32 с.
28. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року, затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. – № 385. [Електрон. ресурс] Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-p>.
29. Державне агентство України з інвестицій та розвитку. Розділ: Інноваційна діяльність. Законодавство з питань інновацій. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.in.gov.ua/index.php?get=112>
30. Денисенко М.П., Михайлова Л.І., Грищенко І.М., Гречан А.П., Бельтюков Є. А., Ігнат’єва І. А. Інвестиційно-інноваційна діяльність: теорія, практика, досвід: монографія / М.П. Денисенко (ред.), Л.І.Михайлова (ред.). – Суми : Університетська книга, 2011. – 105с.

31. Денисюк В. А. Провідна та організаційна роль влади в інноваційному розвитку // Інтелектуальна власність.—2004.—№ 9.— 3-10 с.
32. Жукович І. А., Рижкова Ю.О. Інноваційна діяльність в українській економіці// Статистика України. – 2005. – №1. –24-28
33. Звіт про базові вимірювання: Принципи державного управління Україна червень 2018 року <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/17-presentation-2018/09.2018/11.09.2018Ukraine%20Baseline%20Measurement%20Report%202018UA.pdf>
34. Економіка та організація інноваційної діяльності: підручник / [Волков О. І., Денисенко М. П., Гречан А. П. та ін.]; за ред. Волкова О. І. та Денисенка М. П. – [3-є вид.]. – К. : Центр навч. літер., 2007. – 662 с.
35. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1. / Ред. кол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2000. – 864 с.— 13 с
36. Жадан І. О. Організаційно-правовий аспект державного управління інноваціями в Україні / І. О. Жадан // Статистика України. – 2006. - №4. – 69-77 с.
37. Постанова КМУ від 31 травня 2017 р. № 447 “Питання проведення планування, моніторингу та оцінки результативності виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, з іншої сторони”
38. Кужелева Г.О. Інвестиційна діяльність господарюючих суб'єктів у трансформаційній економіці: автореф. дис. к.е.н: 08.00.01 / Донецький національний ун- т. – Донецьк, 2007. – 20с.
39. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність. Навч.посіб. – Київ: ЦУЛ, 2018. – 376с.
40. Стратегія розвитку Закарпатської області на 2021 – 2027 років [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://carpathia.gov.ua/storinka/regionalni-programy-rozvytku>.
41. Eurostat [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php/Employment_statistic

ДОДАТКИ

Нормативно-правова база інноваційної діяльності в Україні

Вид нормативно-правового акту	Назва нормативно-правового акту	Рік прийняття
Кодекси Верховної Ради України	Конституція України	1996
	Господарський кодекс	2003
	Цивільний кодекс	2003
	Податковий кодекс	2011
	Про інноваційну діяльність	2002
	Про інвестиційну діяльність	1991
	Про наукову і науково-технічну діяльність	1992
	Про наукову і науково-технічну експертизу	1995
Закони Верховної Ради України	Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків.	1999
	Про спеціальну економічну зону «Яворів».	1999
	Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні.	2012
	Про Концепцію науково-технологічного та інноваційного розвитку України	1999
Постанови Верховної Ради України	Про дотримання законодавства щодо розвитку науково-технічного потенціалу та інноваційної діяльності в Україні.	2004
	Інноваційний розвиток України до 2020 року.	2011
	Про затвердження Положення про Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України.	2004
Укази Президента України	Про фінансову підтримку інноваційної діяльності підприємств, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави	2004
	Про затвердження Положення про Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України.	2011
	Про затвердження Державної цільової програми розвитку системи інформаційно-аналітичного забезпечення реалізації державної інноваційної політики та моніторингу стану інноваційного розвитку економіки	2008
Постанови Кабінетів Міністрів України	Деякі питання визначення середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня на 2012-2016 роки	2012
	Деякі питання підготовки до реалізації національного проекту «Технополіс» – створення інфраструктури інноваційного розвитку та високих технологій» і його складових	2012
	Про затвердження Порядку державної реєстрації інноваційних проектів і ведення Державного реєстру інноваційних проектів	2003
	Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки розвитку інфраструктури науково-технічної, інноваційної діяльності та інформатизації	2011
	Про схвалення Концепції реформування державної політики в інноваційній сфері	2012
Розпорядження Кабінету Міністрів України	Про схвалення Концепції реформування державної політики в інноваційній сфері	2012

Державне регулювання ринку цінних паперів

Мета	Методи	Результат
Сприяння розвитку привабливого інвестиційного середовища	– сприятливе та стає законодавство – державний моніторинг – розкриття інформації – розвинена інфраструктура – захист інвестор/в	Залучення внутрішніх та іноземних інвестицій
Обмеження інфляції	– розвиток ринку державних цінних паперів – емісія цінних паперів органами місцевого самоврядування – продаж державних пакетів акцій інвестиційно привабливих підприємств	– покриття дефіциту бюджету – збереження накопичень громадян – стабілізація курсу національної валюти – реалізація регіональних соціальних програм
Реструктуризація	– приватизація – використання механізму банкрутства – конкуренція – ефективний менеджмент	– поживлення підприємницької діяльності – збільшення кількості робочих місць – збільшення доходів бюджету
Інтеграція в міжнародні фінансові ринки	– впровадження міжнародних стандартів діяльності професійних учасників ринку в Україні – обіг іноземних фінансових інструментів в Україні та українських за межами України – міжнародне співробітництво	– доступ на міжнародні ринки капіталів – зміцнення міжнародного авторитету – зближення національних законодавств – раціоналізація ринку
Соціальна стабільність у суспільстві	– аналіз соціально-економічних аспектів – захист прав власності – розвиток інститутів спільного інвестування – інформування та освіта населення	– довіра населення до ринку та держави – збільшення накопичень громадян – прогнозованість соціально-економічного розвитку

Можливості для скорочення ризиків для регіону

Можливості регіону	Вплив	Скорочення ризиків
• імплементація Угоди про асоціацію та всеосяжну зону вільної торгівлі між Україною та ЄС, положень міжнародної Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат, запровадження макрорегіональної програми Європейського Союзу підтримки територій; • державна політика підтримки регіонального розвитку та децентралізації; • вдосконалення українського законодавства у сфері запровадження високоефективних технологій (4.0 Індустрія), стимулювання; • вдосконалення українського законодавства щодо стимулювання інноваційної діяльності вітчизняних підприємств та створення інституцій науково-технічної і технологічної підтримки інноваційної економіки; державне регулювання та підтримка розвитку агротуризму, етногастрономічного туризму та соціального туризму, розвиток української кіноіндустрії; • вдосконалення державної регуляторної і фіскальної політики,	дозволять зменшити виклики слабих сторін	- перебіг процесів порушення екологічної рівноваги, зменшення цілісності природного середовища та фрагментації ландшафтів, зникнення окремих видів дикої флори і фауни; - обмеження у просторовому розвитку та ефективному господарюванні (обумовлені гірським рельєфом 2/3 території регіону, прикордонним розташуванням багатьох поселень, природно-географічними і кліматичними факторами гірських територій, що складають найбільшу частку серед усіх інших гірських регіонів країни, породжують малоземелля (найнижчі показники земель с/г призначення, у тому числі ріллі, в розрахунку на 1 особу серед усіх областей країни) та негативний вплив зовнішніх факторів, зокрема погодних умов (практично щорічні весняні заморозки, підтоплення, градобії, тощо) на життєдіяльність та господарювання, що здійснюються в складних кліматичних умовах передгірської зони із складним рельєфом та

системи публічних закупівель (система Prozorro та інші) та збільшення доступу МСП до замовлення товарів і послуг органами державної влади і місцевого самоврядування; • використання можливостей транскордонних програм через реалізацію „великих” інфраструктурних та так званих „м’яких” проектів		невеликих за розмірами полях; логістичні переваги для трудової та освітньої міграції, тіншового імпорту та експорту підакцизних та побутових товарів, природних ресурсів, мігрантів та робочої сили; - вплив корупції та тіншової економіки, що спричиняє маргіналізацію та еміграцію населення, незаконне збагачення на непрозорому експорті-імпорті природної сировини, мігрантів та робочої сили, підакцизних та побутових товарів; - низький рівень локальної кооперації, науково-виробничої інтеграції і кластерної взаємодії корпорацій та МСП, недостатній рівень адаптації освіти до потреб реального сектора економіки та ринку праці та значний рівень відтоку активних і кваліфікованих працівників за межі регіону; - технічна та моральна зношеність комунальної інфраструктури
--	--	--

Узагальнено автором за даними [42]